

PROGRAMUL PEACE PLUS PENTRU IRLANDA DE NORD

Obiectivul programului PEACE PLUS al UE este de a sprijini pacea și reconcilierea și de a promova progresul economic și social și stabilitatea regională și cooperarea în Irlanda de Nord și în regiunea de frontieră a Irlandei.

TEMEI JURIDIC

Temeiul juridic pentru cel de-al cincilea program PEACE (PEACE PLUS) din perioada de programare 2021-2027 este Regulamentul (UE) nr. 2021/1059 din 24 iunie 2021 și Regulamentul (UE) nr. 2021/1060 din 24 iunie 2021.

CONTEXT

Începând cu 1989, procesul de pace din Irlanda de Nord a primit sprijin financiar din partea UE, atât prin intermediul politicii regionale a UE, cât și prin contribuții ale UE la Fondul internațional pentru Irlanda (IFI).

În 1995, s-a aprobat primul program PEACE (1995-1999). În 1999, Consiliul European a hotărât ca programul special să continue până în 2004, sub denumirea de PEACE II. Ulterior, programul a fost prelungit până în 2006. Aceste două programe au fost urmate de PEACE III, care acoperă perioada de programare 2007-2013 și PEACE IV, care acoperă perioada de programare 2014-2020.

În cadrul unui referendum organizat la 23 iunie 2016, majoritatea alegătorilor (51,9 %) au votat ca Regatul Unit să părăsească Uniunea Europeană. Regatul Unit s-a retras din UE la 31 ianuarie 2020. Irlanda de Nord a beneficiat considerabil de finanțare din partea UE, iar retragerea Regatului Unit a ridicat semne de întrebare pe termen lung pentru o serie de sectoare din Irlanda de Nord, precum și pentru procesul de pace și cooperarea transfrontalieră pentru perioada de după 2020 (Irlanda de Nord este singura regiune din Regatul Unit care are o frontieră terestră comună cu un stat membru: practic, acum există o frontieră externă a UE pe insula Irlanda).

Programele PEACE IV și INTERREG VA au primit o atenție deosebită în timpul negocierilor privind condițiile retragerii Regatului Unit. Angajamentul de a asigura continuarea acestora până la încheierea lor în 2023 a fost inclus în Acordul de retragere dintre Regatul Unit și UE. În acest context, Regulamentul (UE) 2019/491 al Parlamentului European și al Consiliului a fost adoptat la 25 martie 2019 cu scopul de a permite continuarea programelor de cooperare teritorială PEACE IV (Irlanda-Regatul Unit) și Regatul Unit-Irlanda (Irlanda-Irlanda de Nord-Scoția).

OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI

Programul PEACE PLUS este un nou program transfrontalier al UE pentru a consolida pacea, reconcilierea și cooperarea transfrontalieră între Irlanda și Irlanda de Nord.

Acesta combină componentele anterioare de finanțare INTERREG și PEACE într-un nou program pentru perioada de programare 2021-2027.

Programul PEACE PLUS vizează investițiile în șase domenii tematice cheie:

1. construirea unor comunități pașnice și prospere,
2. realizarea regenerării și transformării socioeconomice,
3. capacitarea tinerilor noștri și realizarea de investiții în aceștia,
4. comunități sănătoase și incluzive;
5. sprijinirea unui viitor durabil și mai bine conectat;
6. construirea și integrarea parteneriatului și a colaborării.

În fiecare domeniu tematic, există mai multe domenii de investiții care au un accent mai specific sau care vizează anumite organizații, cum ar fi autoritățile locale sau grupurile comunitare. În total, sunt prevăzute 22 domenii de investiții.

FINANȚAREA

Între 1995 și 2020 au existat patru programe PEACE, cu o contribuție financiară de 1,6 miliarde EUR. În timp ce PEACE I (1995-1999) și PEACE II (2000-2006) au fost finanțate din toate fondurile structurale, PEACE III și PEACE IV (2007-2013 și 2014-2020) au fost finanțate numai de Fondul european de dezvoltare regională (FEDR).

În perioada 2021-2027, UE va finanța programul PEACE PLUS cu 235 de milioane EUR din alocarea FEDR pentru cooperare teritorială europeană. Pe lângă contribuția financiară a Regatului Unit și cofinanțarea națională suplimentară din partea Irlandei și a Irlandei de Nord, programul PEACE PLUS va oferi o investiție totală de 1.1 miliarde EUR.

MANAGEMENT

Zona eligibilă pentru programul PEACE PLUS consta din Irlanda de Nord și zona de frontieră a Irlandei (aceasta din urmă cuprinde comitatele Louth, Monaghan, Cavan, Leitrim, Sligo și Donegal).

PEACE PLUS este gestionat în mod integrat, iar contribuția Regatului Unit urmând a fi integrată în program ca venituri alocate externe. Organismul pentru programe speciale ale UE este o autoritate de management pentru programul PEACE PLUS. Este unul dintre cele șase organisme transfrontaliere înființate în temeiul Acordului de la Belfast.

REALIZĂRI

Programele PEACE au creat posibilități de participare și dialog și a apropiat cetățenii de procesul decizional și de responsabilitățile legate de dezvoltarea comunităților (adică au aplicat o „abordare ascendentă”). Programele au pus bazele unei game largi de proiecte, printre care proiecte pentru sprijinirea victimelor și a supraviețuitorilor, a tinerilor și a IMM-urilor, a proiectelor de infrastructură și de regenerare urbană și

a proiectelor de sprijinire a imigranților și de punere în valoare a diversității etnice a societății în ansamblu.

Important este faptul că acest program este privit în prezent drept un exemplu de politică de consolidare a păcii care trebuie multiplicat în întreaga Europă și în alte regiuni.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul a sprijinit întotdeauna contribuțiile financiare ale UE la programele PEACE. În urma rezultatului referendumului din Regatul Unit, în rezoluția sa din 5 aprilie 2017 referitoare la negocierile cu Regatul Unit, Parlamentul și-a exprimat îngrijorarea cu privire la consecințele retragerii acestui Regatului Unit din UE și a subliniat necesitatea de a menține pacea în Irlanda de Nord și Irlanda.

În rezoluția sa din 11 septembrie 2018 privind impactul politicii de coeziune a UE asupra Irlandei de Nord, Parlamentul a luat act de propunerea Comisiei de a continua programele PEACE și Interreg, precum și de documentul de poziție din aprilie 2018 al Regatului Unit privind viitorul politicii de coeziune, în care Regatul Unit și-a exprimat disponibilitatea de a studia un potențial succes al PEACE IV, împreună cu executivul Irlandei de Nord, cu guvernul irlandez și cu UE. Parlamentul a considerat că sprijinul UE pentru cooperarea teritorială, în special în ceea ce privește proiectele transfrontaliere și intercomunitare, ar trebui continuate, având în vedere realizările programelor de coeziune speciale pentru Irlanda de Nord ale UE, și anume programele PEACE și Interreg, care sunt deosebit de importante pentru stabilitatea regiunii”.

În calitate de colegiuitor pentru pachetul privind coeziunea (în acest context, colegiuitor pentru Regulamentul privind dispozițiile comune și Regulamentul privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană), Parlamentul a sprijinit ferm continuarea programelor PEACE în perioada 2021-2027.

Kelly Schwarz
04/2024